

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง วิเคราะห์ชนิดหน้าที่ของคำ

ครูผู้สอน ครูปรเมษฐ ศรีกำเหนิด

ครูคณิตา หนูนอนันต์

วิเคราะห์ชนิดหน้าที่ของคำ

เกม

“กะหล่ำปลีประโยชน์คหรรษา”

กั๊ด

หมา

นก

ตัวเล็ก

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของคำทั้ง ๗ ชนิดได้
๒. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยคได้
๓. เห็นความสำคัญของการใช้คำในการสื่อสารได้ถูกต้อง

คำถามกระตุ้นความคิด

นักเรียนตอบครูได้หรือไม่
ว่าชนิดของคำมีกี่ชนิด

ชนิดของคำ
มีอะไรบ้าง

รู้จักชนิดของคำ

ชนิดของคำ

คำนาม

คำสรรพนาม

คำกริยา

คำวิเศษณ์

คำบุพบท

คำเชื่อม

คำอุทาน

คำานาม

คือคำที่ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ
สภาพธรรมชาติ สถานที่ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิต
และไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

ตัวอย่างคำานาม ข้าว, จดหมาย, โรงเรียน, คุณธรรม

ตัวอย่าง ชาวนาเกี่ยวข้าว, จิตดีเขียนจดหมาย

คำสรรพนาม

คำแทนชื่อหรือแทนคำนามที่ผู้พูด หรือผู้เขียนได้
กล่าวมาแล้ว เพื่อช่วยให้ไม่ต้องกล่าวคำนามนั้นซ้ำอีก

ตัวอย่างคำสรรพนาม

ฉัน, ดิฉัน, ผม, กระผม, เธอ, คุณ, ท่าน, เขา

เช่น **ฉัน**ไปโรงเรียน, **เธอ**เป็นเด็กดี

คำกริยา

คำที่บอกอาการ หรือบอกสภาพของ
คน สัตว์ พืช สิ่งของ และเครื่องใช้

ตัวอย่างคำกริยา กิน, นอน, วิ่ง, ล้ม, เตะ, นั่ง
เช่น ต้นไม้ล้ม, สายฟ้ากินข้าว

คำวิเศษณ์

คำที่ทำหน้าที่ขยายคำกริยามักปรากฏหลังคำกริยา ถ้าคำกริยาเป็นกริยาสกรรม คำวิเศษณ์มักปรากฏหลังคำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของคำกริยานั้น

ตัวอย่าง หอม, เหม็น, เปรี๊ยะว, หวาน, เย็น, ร้อน
เช่น ปิ่นฟ้าคิมน้ำเย็น, ฉันทินมะยมเปรี๊ยะว

คำบุพบท

คำที่อยู่หน้าคำนามหรือคำสรรพนามมีความหมายเพื่อบอกตำแหน่ง หน้าที่ ความเกี่ยวข้องความเป็นเจ้าของ ฯลฯ ของคำนามที่สัมพันธ์กับคำกริยาในประโยคเดียวกัน

ตัวอย่าง กับ, แก่, แต่, ต่อ, บน, ของ, ใน

ตัวอย่าง คุณแม่ให้เงินแก่ฉัน , แมวทำแจกันบนโต๊ะแตก

คำเชื่อม

คำที่ใช้เชื่อมคำ วลี ประโยคข้อความ
เข้าด้วยกัน เช่น **กับ และ ว่า ให้ ถ้า เพราะ จน**
เลย ถึง ดังนั้น...จึง ฯลฯ

เช่น เธอจะไปกินข้าว**หรือ**จะไปนอน
ฉันและเพื่อนชอบปีนเขา

คำอุทาน

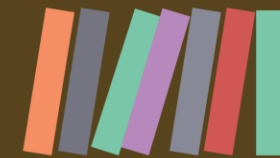
คือ คำที่เปล่งเสียงออกมาเพื่อแสดงอารมณ์
ความรู้สึกและบ่งบอกว่าเป็นเสียงของธรรมชาติ
หรือสิ่งของ

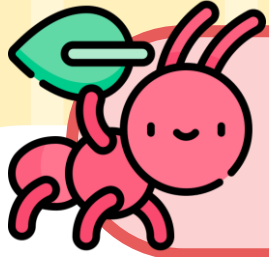
ตัวอย่าง เย่ ! ไชโย ! อ้อ ! เฮ้อ ! โอ๊ย ! โถ ! โธ่ !

ตัวอย่าง ไชโย ! งานเสร็จแล้ว, อ้อ ! เข้าใจแล้ว

สังเกตคำทำหน้าที่

มด เป็นสัตว์ที่ขยันที่สุดในโลก

มด เป็น **ค่านาม**

หน้าที่ของมด คือ เป็นประธานในประโยค

แมวตัวใหญ่นอนบนตู้เย็น

ตัวใหญ่ เป็นคำวิเศษณ์

หน้าที่ของตัวใหญ่คือ ขยายประธาน

การวิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำ ในประโยค

๑. สุนัขดำเห่าเสียงดัง

คำ

ชนิดและหน้าที่ของคำ

ชนิด

หน้าที่

สุนัข

คำนาม

ประธาน

สีดำ

คำวิเศษณ์

ส่วนขยายประธาน

๑. สุนัขสี่เท้าเสี่ยงตั้ง

คำ

ชนิดและหน้าที่ของคำ

ชนิด

หน้าที่

เท้า

คำกริยา

กริยา

เสี่ยงตั้ง

คำวิเศษณ์

ส่วนขยายกริยา

๒. น้องของฉันอยากเลี้ยงแมวพันธุ์เปอร์เซีย

คำ

ชนิดและหน้าที่ของคำ

ชนิด

หน้าที่

น้อง

คำนาม

ประธาน

ของ

คำบุพบท

ส่วนขยายประธาน

๒. น้องของฉันทอยากเลียงแมวพันธุ์เปอร์เซีย

คำ

ชนิดและหน้าที่ของคำ

ชนิด

หน้าที่

ฉันท

คำสรรพนาม

ส่วนขยายประธาน

อยาก

คำกริยา

ส่วนขยายกริยา

๒. น้องของฉันอยากเลี้ยงแมวพันธุ์เปอร์เซีย

คำ

ชนิดและหน้าที่ของคำ

ชนิด

หน้าที่

เลี้ยง

คำกริยา

กริยา

แมว

คำนาม

กรรม

๒. น้องของฉันอยากเลี้ยงแมวพันธุ์เปอร์เซีย

คำ

ชนิดและหน้าที่ของคำ

ชนิด

หน้าที่

พันธุ์เปอร์เซีย

คำนาม

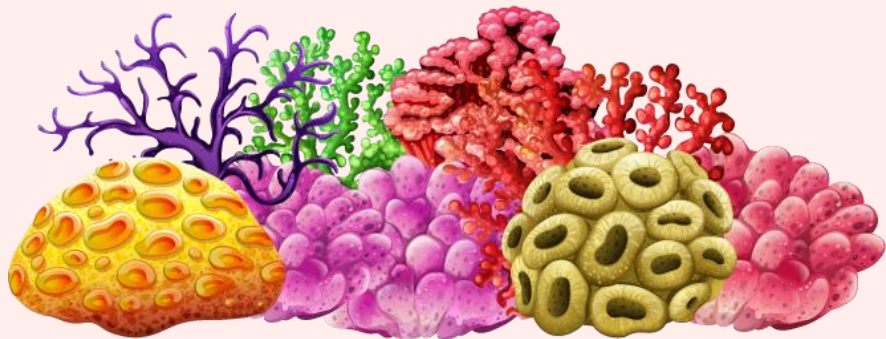
ส่วนขยายกรรม

๓. ไฮโดร ! ครอบครัวของเราจะไปทะเล และดำน้ำดูปะการัง

คำ

ไฮโดร !

ครอบครัว

ชนิดและหน้าที่ของคำ

ชนิด

คำอุทาน

คำนาม

หน้าที่

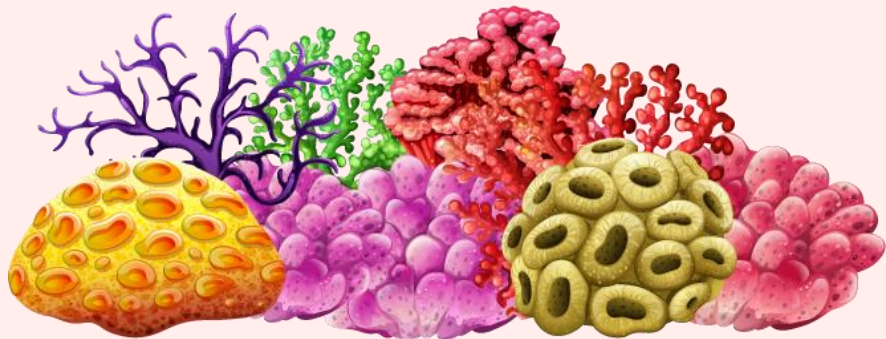
ส่วนขยายกริยา

ประธาน

๓. ไชโย ! ครอบครัวของเราจะไปทะเล และดำน้ำดูปะการัง

คำ

ของ

เรา

ชนิดและหน้าที่ของคำ

ชนิด

คำบุพบท

คำสรรพนาม

หน้าที่

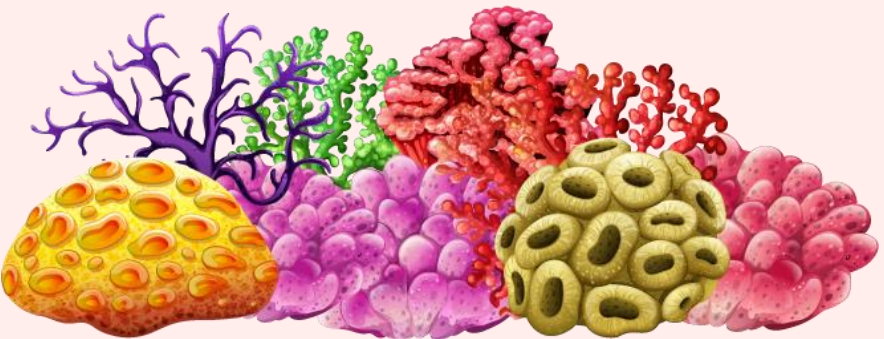
ส่วนขยายประธาน

ส่วนขยายประธาน

๓. ไชโย ! ครอบครัวของเราจะไปทะเล และดำน้ำดูปะการัง

ดำ

จะ

ไป

ชนิดและหน้าที่ของดำ

ชนิด

ดำกริยา

ดำกริยา

หน้าที่

ส่วนขยายกริยา

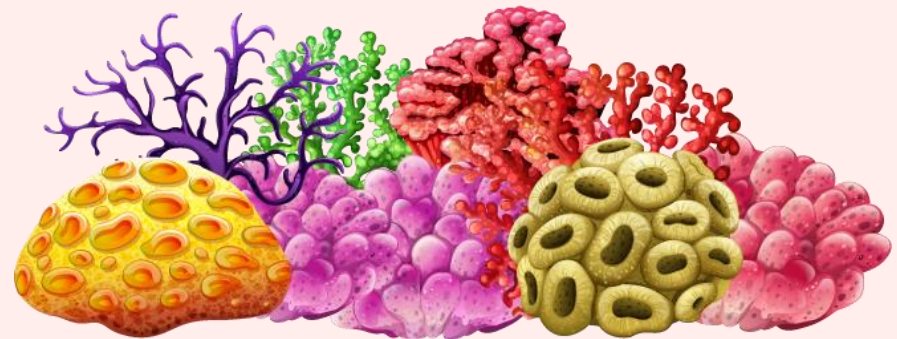
กริยา

๓. ไฮโย ! ครอบครัวของเราจะไปทะเล และดำน้ำดูปะการัง

คำ

ชนิดและหน้าที่ของคำ

ชนิด

หน้าที่

ทะเล

คำนาม

กรรม

และ

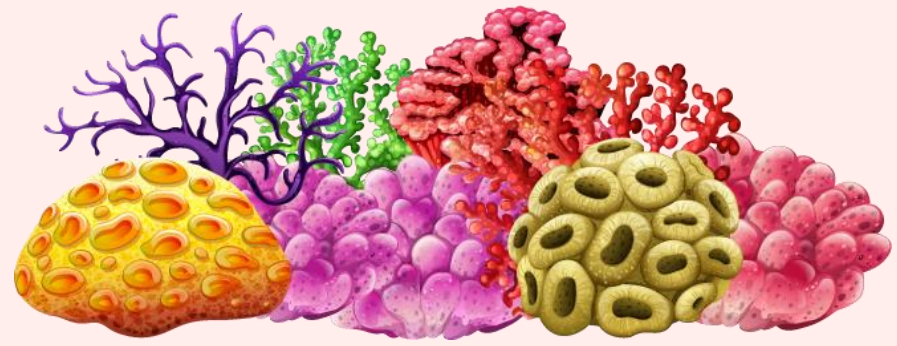
คำเชื่อม (คำสันธาน)

เชื่อมประโยค

๓. ไชโย ! ครอบครัวของเราจะไปทะเล และดำน้ำดูปะการัง

คำ

ดำน้ำ

ดู

ชนิดและหน้าที่ของคำ

ชนิด

คำกริยา

คำกริยา

หน้าที่

กริยา

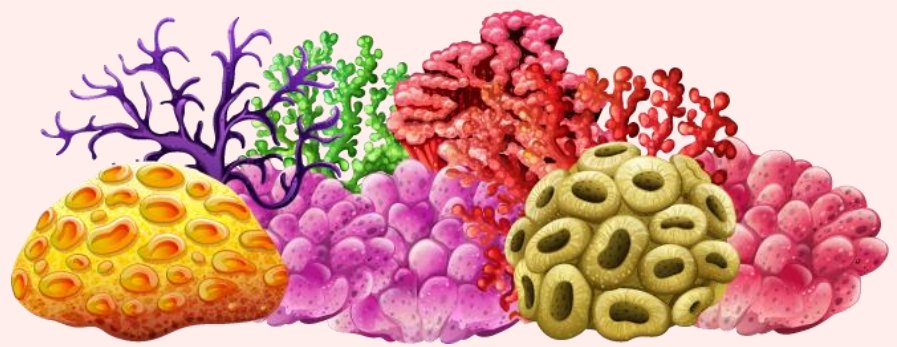
ส่วนขยายกริยา

๓. ไชโย ! ครอบครัวของเราจะไปทะเล และดำน้ำดูปะการัง

ดำ

ชนิดและหน้าที่ของดำ

ปะการัง

ชนิด

หน้าที่

ค่านาม

กรรม

นักเรียนทำใบงาน เรื่อง “วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำ”

คำชี้แจงบทบาทนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงาน
เรื่อง “วิเคราะห์ชนิด
และหน้าที่ของคำ”

คำชี้แจงบทบาทครู

๑. ให้คำแนะนำนักเรียน
ในการทำงาน
๒. ดูแลการทำงานของ
นักเรียน

ใบงาน

เรื่อง

“วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ ของคำ”

ใบงานที่ ๔ เรื่อง วิเคราะห์ชนิดหน้าที่ของคำ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง นิทานทองอิน ตอน นากพระโขนงที่สอง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วิเคราะห์ชนิดหน้าที่ของคำ
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนบอกชนิดและหน้าที่ของคำที่ขีดเส้นใต้

ประโยค	ชนิดของคำ	หน้าที่
๑. <u>มด</u> เป็นสัตว์ที่ขยันที่สุดในโลก		
๒. ฉันทิ้งออกกำลังกาย <u>ใน</u> สวนสาธารณะ		
๓. เขาอยากเรียนเก่ง <u>แต่</u> ไม่อ่านหนังสือ		
๔. <u>อ้อ!</u> รถติดแบบนี้เป็นปกติ		
๕. บ้านเล็ก <u>อยู่</u> ในป่าใหญ่		
๖. แมว <u>กิน</u> ปลา		
๗. <u>เขา</u> ซื้อเสื้อใหม่		
๘. แม่ <u>ค้า</u> ขายผลไม้		
๙. <u>เต่า</u> กิน <u>ผัก</u> บั้ง		
๑๐. คน <u>ดี</u> ตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้		

ใบงาน

เรื่อง วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำ

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนบอกชนิดและหน้าที่ของคำที่ขีดเส้นใต้

ประโยค	ชนิดของคำ	หน้าที่
๑. <u>มด</u> เป็นสัตว์ที่ขยันที่สุดในโลก		
๒. ฉิ่งวิ้งออกกำลังกาย <u>ใน</u> สวนสาธารณะ		
๓. เขาอยากเรียนเก่ง <u>แต่</u> ไม่อ่านหนังสือ		
๔. <u>อ้อ!</u> รถติดแบบนี้เป็นปกติ		
๕. บ้าน <u>เล็ก</u> อยู่ในป่า <u>ใหญ่</u>		

ใบงาน

เรื่อง วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำ

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนบอกชนิดและหน้าที่ของคำที่ขีดเส้นใต้

ประโยค	ชนิดของคำ	หน้าที่
๖. แมว <u>กิน</u> ปลา		
๗. <u>เขา</u> ซื้อเสื้อใหม่		
๘. แม่ค้า <u>ขาย</u> ผลไม้		
๙. เต่า <u>กิน</u> <u>ผัก</u> <u>บุง</u>		
๑๐. คน <u>ดี</u> ตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้		

ใบงาน

เรื่อง วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำ

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนแต่งประโยค พร้อมขีดเส้นใต้คำแล้วบอกชนิดหน้าที่ของคำ

ประโยค	ชนิดของคำ	หน้าที่
๑.		
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

ใบงาน

เรื่อง วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำ

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนแต่งประโยค พร้อมขีดเส้นใต้คำแล้วบอกชนิดหน้าที่ของคำ

ประโยค	ชนิดของคำ	หน้าที่
๖.		
๗.		
๘.		
๙.		
๑๐.		

ใบความรู้

เรื่อง

“วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ ของคำ”

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง นิทานทองอิน ตอน นากพระโขนงที่สอง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง วิเคราะห์ชนิดหน้าที่ของคำ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ชนิดของคำ

๑. คำนาม คือคำที่ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของสภาพธรรมชาติ สถานที่ต่างๆ ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม
๒. คำสรรพนาม คำแทนชื่อหรือแทนคำนามที่ผู้พูด หรือผู้เขียนได้กล่าวมาแล้ว เพื่อช่วยให้ไม่ต้องกล่าวคำนามซ้ำนั้นอีก
๓. คำกริยา คำที่บอกอาการ หรือบอกสภาพของคน สัตว์ พืช สิ่งของ และเครื่องใช้
๔. คำวิเศษณ์ คำที่ทำหน้าที่ขยายคำกริยามักปรากฏหลังคำกริยา ถ้าคำกริยาเป็นกริยากรรม คำวิเศษณ์มักปรากฏหลังคำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของคำกริยานั้น
๕. คำบุพบท คำที่อยู่หน้าคำนามหรือคำสรรพนาม มีความหมายเพื่อบอกตำแหน่งหน้าที่ ความเกี่ยวข้องกับความเป็นเจ้าของ ฯลฯ ของคำนามที่สัมพันธ์กับคำกริยาในประโยคเดียวกัน
๖. คำเชื่อม คำที่ใช้เชื่อมคำ วลี ประโยคข้อความเข้าด้วยกัน เช่น กับ และ ว่า ให้ ถ้า เพราะ จน เลย ถึง ดังนั้น...จึง ฯลฯ
๗. คำอุทาน คำที่เปล่งเสียงออกมาเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกและบ่งบอกว่าเป็นเสียงของธรรมชาติ หรือสิ่งของ

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนเรื่องจากจินตนาการ (๒)

ชนิดของคำ

๑. คำนาม คือคำที่ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของสภาพธรรมชาติ สถานที่ต่างๆ ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม
๒. คำสรรพนาม คำแทนชื่อหรือแทนคำนามที่ผู้พูด หรือผู้เขียนได้กล่าวมาแล้ว เพื่อช่วยให้ไม่ต้องกล่าวคำนามซ้ำนั้นอีก
๓. คำกริยา คำที่บอกอาการ หรือบอกสภาพของคน สัตว์ พืช สิ่งของ และเครื่องใช้
๔. คำวิเศษณ์ คำที่ทำหน้าที่ขยายคำกริยามักปรากฏหลังคำกริยา ถ้าคำกริยาเป็นกริยากรรม คำวิเศษณ์มักปรากฏหลังคำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของคำกริยานั้น

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนเรื่องจากจินตนาการ (๒)

๕. คำบุพบท คำที่อยู่หน้าคำนามหรือคำสรรพนาม มีความหมายเพื่อบอกตำแหน่ง หน้าที่ ความเกี่ยวข้องความเป็นเจ้าของ ฯลฯ ของคำนามที่สัมพันธ์กับคำกริยาในประโยคเดียวกัน

๖. คำเชื่อม คำที่ใช้เชื่อมคำ วลี ประโยคข้อความเข้าด้วยกัน เช่น กับ และ ว่า ให้ ถ้า เพราะ จน เลย ถึง ดังนั้น...จึง ฯลฯ

๗. คำอุทาน คือคำที่เปล่งเสียงออกมาเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึก และบ่งบอกว่าเป็นเสียงของธรรมชาติ หรือสิ่งของ

เฉลยใบงาน

เรื่อง

“วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ ของคำ”

เฉลยใบงานที่ ๙ เรื่อง วิเคราะห์ชนิดหน้าที่ของคำ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง นิทานทองอิน ตอน นางพระโขนงที่สอง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง วิเคราะห์ชนิดหน้าที่ของคำ
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนบอกชนิดและหน้าที่ของคำที่ขีดเส้นใต้

ประโยค	ชนิด ของคำ	หน้าที่
๑. <u>มด</u> เป็นสัตว์ที่ขยันที่สุดในโลก	คำนาม	ประธาน
๒. ฉันวิ่งออกกำลังกาย <u>ในสวนสาธารณะ</u>	คำบุพบท	นำหน้านาม
๓. เขาอยากเรียนเก่ง <u>แต่</u> ไม่อ่านหนังสือ	คำเชื่อม	เชื่อมประโยค
๔. <u>อ้อ!</u> รถติดแบบนี้เป็นปกติ	คำอุทาน	ประธาน
๕. บ้าน <u>เล็ก</u> อยู่ในป่า <u>ใหญ่</u>	คำวิเศษณ์	ขยายนาม
๖. แมว <u>กินปลา</u>	คำกริยา	ภาคแสดงในประโยค
๗. <u>เขา</u> ซื้อเสื้อใหม่	คำ สรรพนาม	ประธาน
๘. แม่ <u>ค้าขาย</u> ผลไม้	คำกริยา	กริยา
๙. <u>เต่า</u> กิน <u>ผัก</u> บั้ง	คำนาม	ภาคแสดง ในประโยค
๑๐. คน <u>ดี</u> ตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้	วิเศษณ์	ขยายนาม

ใบงาน

เรื่อง วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำ

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนบอกชนิดและหน้าที่ของคำที่ขีดเส้นใต้

ประโยค	ชนิดของคำ	หน้าที่
๑. <u>มด</u> เป็นสัตว์ที่ขยันที่สุดในโลก	คำนาม	ประธาน
๒. ฉันทิ้งออกกำลังกาย <u>ใน</u> สวนสาธารณะ	คำบุพบท	นำหน้านาม
๓. เขาอยากเรียนเก่ง <u>แต่</u> ไม่อ่านหนังสือ	คำเชื่อม	เชื่อมประโยค
๔. <u>อ้อ!</u> รถติดแบบนี้เป็นปกติ	คำอุทาน	ประธาน
๕. บ้าน <u>เล็ก</u> อยู่ในป่า <u>ใหญ่</u>	คำวิเศษณ์	ขยายนาม

ใบงาน

เรื่อง วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำ

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนบอกชนิดและหน้าที่ของคำที่ขีดเส้นใต้

ประโยค	ชนิดของคำ	หน้าที่
๖. แมว <u>กิน</u> ปลา	คำกริยา	กริยา/ภาคแสดงในประโยค
๗. <u>เขา</u> ซื้อเสื้อใหม่	คำสรรพนาม	ประธาน
๘. แม่ <u>ค้า</u> ขายผลไม้	คำกริยา	กริยา/ภาคแสดงในประโยค
๙. เต่า <u>กิน</u> <u>ผัก</u> <u>บุง</u>	คำนาม	กรรม/ภาคแสดงในประโยค
๑๐. คน <u>ดี</u> ตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้	คำวิเศษณ์	ขยายนาม

คำถามสรุปบทเรียน

เราสามารถนำเรื่องที่เรียน

ไปปรับใช้ได้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

ทำให้สามารถใช้ประโยชน์

เพื่อการสื่อสารได้ถูกต้อง

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ
จากสื่อออนไลน์

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ
จากสื่อออนไลน์

๒. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ
จากสื่อออนไลน์

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

